GAZETA
Wielkiego Xięstwa
POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornéj *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 252. — W Sobotę dnia 27. Października 1832.

Wiadomości krajowe.

Z Berlina, dnia 23. Października.

Wyjechał: Xiążę Edward Carolath-Beuthen, do Carolath.

Wiadomości zagraniczne.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy, dn. 20. Października.

Wojsko Cesarskie wszelkiéj broni, zebrane w okolicach Bolimowa, w tych dniach odbywało wielkie obroty wojenne, postępowało ku Warszawie, pod którą wczoraj w obec JO. Xięcia Feldmarszałka, kończyło manewra.

Rzeczpospolita Krakowska.

Z Krakowa, dnia 16. Października.

Towarzystwo nauk z Jagiellońskim Uniwersytetem złączone, obchodząc uroczyście tegoroczne szkół otwarcie, jako też pamiętną rocznicę zaprowadzenia Konstytucyi od NN. Protektorów wolnemu miastu nadanéj, odprawi na dniu 18. m. i r. bież. w Amfiteatrze gmachów nowodworskich o godz. 11. przed południem publiczne posiedzenie, na którém:

Al. R. Estreicher Rektor Uniw. Jagiel., Prezes towarzystwa, po stósowném zagajeniu zdawać będzie sprawę z czynności towarzystwa medyków i badaczów natury w Wiedniu odbytéj, poczém:

Lud. Bierkowski Dr. medyc. i Prof. czytać będzie zdanie sprawy z czynności kliniki chirurgicznéj.

Ferd. Koisiewicz Dr. ob. pr. i Prof. zamknie to posiedzenie rozprawą o początku, wzroście i obecnym stanie ekonomii politycznéj.

Austrya.

Z Wiednia, dnia 9. Października.

Przybył tu z Londynu Baron Damas, wysłany od Karola X. i wkrótce uda się do Austerlitz, w celu obejrzenia tamecznego zamku Xiążęcego.

Grecya.

Gazeta Wenecka umieściła urzędową notę Rezydentów trzech mocarstw sprzymierzonych do Sekretarza stanu spraw zagranicznych przy tymczasowym rządzie greckim; wyrażono w niéj między innemi: „Niemożemy bez wielkiego smutku postrzegać, iż Deputowani zgromadzili się w Pronia (przedmieściu Nauplii) i wydali rozporządzenia zupełnie przeciwne z aktami stanowiącemi względem przyszłego losu Grecyi; oraz nieskończenie szkodliwe prawdziwym interesom narodu greckiego. Kongres ten, przywłaszczając sobie władzę konstytucyjną, któréj mu naród nie-

przyznaje, i która odtąd bez współdziałania władzy królewskiéj istnieć niemoże, okazuje nietylko zamysł ułożenia ostatecznych zasad do konstytucyi krajowéj, lecz nawet znosząc senat, który składa nieodłączną część rządu tymczasowego, i którego był utwierdzony czasem, jest teraz bardziéj niż kiedykolwiek potrzebnym do powściągnienia burzliwych namiętności i pojednania wszystkich stronnictw przed przybyciem Regencyi, objawia swój cel prawdziwy. Taki czyn w zasadach samowolny i nieprawny, a w skutkach przeciwny konstytucyi, może tylko ściągnąć smutne skutki na przyszły los Grecyi. Upraszamy więc WPana, abyś niniejszą notę udzielił komu wypada, i poparł ją najdzielniéj; żądamy bowiem, aby się do niéj jak najściśléj stósowano, oświadczając, iż użyjemy do tego wszystkich środków w mocy naszéj będących. W skutku czego protestujemy się najuroczyściéj przeciw wszelkiemu dotąd uczynionemu, lub w przyszłości uczynić się mogącemu nadwerężeniu wydanych przepisów, i niemożemy uznać innego tymczasowego rządu, prócz tego, który istniał przed zwołaniem kongressu w Pronia, ani innych zmian, prócz tych, któreby Senat, zniewolony nieprzewidzianemi i koniecznemi okolicznościami, stósownie do protokółu z d. 7. Marca, aż do przybycia Regencyi, widział potrzebę postanowienia. Prosimy WPana przyjąć zapewnienie wysokiego naszego szacunku." Wspomniona nota jest podpisaną przez Panów Dawkins, Rouen i Rückmann.

B e l g i a.

Z Bruxelli, dnia 15. Października.

Monitor zawiera następujące wiadomości z po nad granicy: „Generał-Porucznik Fabre przybył do armii północnéj; obejmuje on komendę nad 4. dywizyonem; założył główną kwaterę aż do dalszych rozkazów w Cambray. — 61. pułk liniowy, który był przeznaczony do Valenciennes, musiał się w marszu zatrzymać w Cambray, gdyż miasto to zupełnie z załogi wojskowéj było ogołocone. Batalion 1. i 2. wspierają obecnie gwardyą narodową w pełnieniu służby. Marszałek Gérard przyrzekł mairowi w Cambray, że miasto niezostanie bez wojska, skoro tylko oddział jaki stanie się mniéj potrzebnym. — Konie, ekwipaże i kuchnia Xięcia Orleańskiego są od tygodnia w St. Amand. Mieszkanie Xięcia przygotowano w domu Pani Latour, gdzie się téż znajduje główna kwatera brygady Orleańskiéj. W niebytności Xięcia komenderuje nią Pułkownik Bro. Wyglądają w Saint-Amand z niecierpliwością przybycia Xięcia Orleanu, gdyż je poczytują za hasło do rozpoczęcia wojny."

N i d e r l a n d y.

Z Hagi, dnia 15. Października.

Journal de la Haye zawiera artykuł o Ministeryum francuzkiém, w którym między innemi czytamy: „Monitor nareszcie przemówił; obwieścił ciekawéj i obawiającéj się Francyi nazwiska Ministrów, których przywołał Król, aby wspierali młodą monarchią, która po 2 letniém istnieniu już zapada na słabość starości, ledwo się wlecze a może w chwianiu się niepewnéj wojny szukać będzie środków ku przedłużeniu bytu swego. — Ta krucha budowla, wystawiona bez fundamentu na piasku rewolucyi, nieznajduje do zniszczenia dzieła własnego zdolniejszych robotników, nad tych, co ją podczas parnych dni Lipcowych skleili z szczątków i gruzu monarchii przez zaślepienie ludu obalonéj. — W chwili, kiedy 60,000 wojska stoi nad granicą północną, śród przygotowań wojennych, ruchów armii i pogróżek gabinetu francuzkiego, wydano wojenne postanowienie, obdarzające Marszałka Soult godnością Prezesa Rady; należałoby ono podpisać na bębnie; niejest bowiem niczém więcéj, jak oświadczeniem wojny. Czy więc pójdą za systematem 13. Marca, czyli téż nie, zawsze zachodzić będzie ta różnica, że wtenczas bankier a teraz Marszałek Prezesem Rady. Przedsiębiórczy i śmiały charakter tego Generała Napoleońskiego jest pewną przepowiednią tego, co przedsięweźmie mąż, który wystawując sobie w marzeniu Królestwo w Portugalii i w tym może momencie, kiedy to piszemy, o dyktaturze myśląc, w r. 1814. po skończeniu wojny 15,000 żołnierzy na równinach pod Toulouse poświęcić rozkazał; który Paryż, mimo ustawy, ogłosił za będący w stanie oblężenia, i który w pokoju zrzędny dał rozkaz, aby spokojnéj Ankony bramy wyłamano. Wiemy wprawdzie, że nazwiska Marszałkowi towarzyszące, są najspokojniejsze; ale przekonani jesteśmy, iż one tylko wybrano, aby dać rękojmią mocarstwom wielkim, że wojna, którą teraz wydać chcą Holandyi aby ją przynaglić do wykonania traktatu z d. 15. Listop., jest tylko wojną miejscową, niezagrażającą bynajmniéj pokojowi państw ościennych. Idzie tymczasem tylko o to, aby wiedzieć, czy rząd francuzki, mając wzgląd na własne utrzymanie i naprzeciw oppozycyi, wymagającéj ścisłego sprawozdania z wszystkiego, co się z honorem narodowym niezgadza, po tylu pogróżkach i demonstracyach wojennych potrafi odmówić Xięciu Sasko-Koburskiemu pomocy, o którą on znowu prosi? Bynajmniéj." — Co się dotyczy okolnika Marszałka Soult, artykuł ten wyraża, co następuje: „Holandya pojęła te słowa. Aby nas poświęcić zgubie w ofierze na korzyść ducha rewolucyj-

nego, niezatrważając wszelako Europy względem skutków téj wojny, złożono Ministeryum z osób najspokojniejszych, stawiając na ich czele szczęśliwego wojownika! Oby się jednak mocarstwa uwieść niedały; jakkolwiek szczupły jest obręb, przeznaczony jako miejsce starcia się obu armii, rozszerzy się wszelako koniecznie przez dzielną obronę, do któréj Holandya się przygotowała i w któréj wytrwa z taką sprężystością, że cała Europa czy rychléj, czy późniéj, ogólnego dozna wstrząśnienia. Koniec noty Pana van Zuylen żadnéj w tym względzie niezostawia wątpliwości, a energiczny sposób tłómaczenia się, użyty przez organa woli N. Króla Niderlandów, zwiastuje nieodzowne postanowienie, aby drogo sobie kazać zapłacić niesprawiedliwą napaść, do któréj się obecnie Francya przeciw nam gotuje."

Gazety tutejsze opisują duch pism czasowych angielskich. Wyrażają, że Times, co dawniéj się chwiała, teraz zupełnie dała się pozyskać dla interesów Leopolda; podobnie przeszedł na stronę tegoż nowy redaktor Kuryera londyńskiego. Globe, zupełnie zostający pod wpływem Lorda Palmerston, sprzyja téż Belgijczykom; a tak prawie wszystkie dzienniki angielskie idąc bardziéj za duchem wzburzonych czasów naszych i chcąc dogodzić ciekawości czytelników, chciwych nowości, przyłączyły się do sprawy niesłuszności.

Francya.

Z Paryża, dnia 14. Października.

Gazety oppozycyjne ganią ostro mianowanie nowego Para, Pana Duval, Prefektem dolnéj Ligiery, upatrując w tém oznakę pewną systematu doktrynerów. Pan Duval był albowiem Prefektem departamentu Isery podczas zaburzeń w Grenoble, „Jakże więc można, pytają się Liberaliści, do Nantes, t. j. do najważniejszéj Prefektury na zachodzie, do prowincyi, gdzie ciągle się jeszcze Karoliści krzątają, wysełać męża, który nienawiść wszystkich patryotów na się ściągnął?"

Dzienniki tutejsze opisują dawniejsze życie Xięcia Broglie, który, jak wiadomo, był raz, lubo krótko, Ministrem za teraźniejszéj dynastyi. Przypominają, iż rozchodziło się pismo jego, w którém dawał 500 franków dla Propagandy. Działo się to wówczas, kiedy Pan Guizot będąc Ministrem spraw wewnętrznych, dozwolił zaciągania ludzi dla Konstytucyonistów hiszpańskich, co późniéj przypisał republikanom. Odtąd jednak Xiążę Broglie dowiódł dostatecznie, iż wszelka dążność rewolucyjna jest obcą dla niego. On to nalegał w radzie gabinetowéj, aby Król przyjął imie Filipa VII., i aby w herbie krajowym utrzymano lilie; bronił najuporczywiéj dziedziczności parostwa; zdając sprawę imieniem Kommissyi Izby Parów, względem projektu do prawa o oddaleniu starszéj linii Burbonów z kraju, radził wyrzucić to słowo: były Król, a natomiast umieścić wyraz Król; był przeciwny zniesieniu obchodu żałobnego w d. 21. Stycznia, i uznaniu oficerów mianowanych za powtórnego rządu Napoleona. Z tego, co się przytoczyło, wnieść można, w jakim duchu kierować będzie naszym wydziałem spraw zewnętrznych.

Generał-Porucznik Gentil de St. Alphonse objął dowództwo dywizyi odwodowéj jazdy w armii północnéj po zmarłym Generale-Poruczniku Gérard. Główna kwatera dywizyi jazdy téjże armii, zostającéj pod dowództwem Generała-Porucznika Dejean, została przeniesioną z Arras do Cambray.

Donoszą z Brest pod dn. 5. b. m.: „Dziś rano zawinął tu okręt trzymasztowy portugalski „San Juan Magnanimo", zabrany przez Admirała Sartorius o 60 mil morskich od Lizbony. Okręt ten płynął z ryżem, woskiem, saletrą i linami z Angola; znajdowało się na nim 164 osób."

Do Calais przybył d. 8. b. m. okręt płynący z Hamburga i przeznaczony do Havre. Jest na nim 1200 karabinów. Gdy Kapitan tego okrętu niemógł dostatecznie udowodnić przeznaczenia wspomnionéj broni, przeto urząd celny zatrzymał okręt do dalszego postanowienia. Jedni twierdzą, iż rzeczone karabiny są przeznaczone do Wandei, a drudzy, iż dla Dom Pedra.

Generał-Major Rapatel został mianowany dowódzcą brygady piechoty w armii północnéj.

Sąd Kryminalny departamentu Mayenne, odbywający swoje posiedzenia w Laval, skazał dn. 4. b. m. na śmierć Panów Pontfarcy, Montfrand, Pignorelles, Leroger i Guayas, posiadaczów wsi w rzeczonym departamencie, oraz dwóch innych ludzi, a to za uczestnictwo w bezprawiach Szuanów.

Dzisiejszy Monitor zawiera raport Ministra sprawiedliwości, z którego się okazuje, że roku 1828. skazano we Francyi na karę śmierci osób 114, z tych 75 niezostało ułaskawionych. Roku 1829. było tylko 89 skazanych, poniosło śmierć 68; w r. 1830. skazano 92, nieułaskawiono 38; a roku 1831. ze 108 osądzonych, jedynie 28 osób wyrokowi uległo.

Minister oświecenia publicznego kazał rozdać nanowo summę 36,650 frank. między akademie w Aix, Amiens, Bordeaux, Limoges, Lyon, Nancy i Poitiers, dla wsparcia szkół elementarnych.

Trzéj tak nazwani Apostołowie St. Symoni-

stów, Iloart, Bruneau i Ribes, chcą w ubiorze swoim odbyć podróż do południowéj Francyi.

Generał Savary wydał dnia 22. Września w Algierze dwa postanowienia: w pierwszém ogłasza, iż gwardya narodowa w Algierze jest urządzoną, i wzywa każdego Francuza, mającego lat od 20 do 60, aby się do niéj zapisał. Wspomniona gwardya składać się będzie z 4ch kompanii gwardyi pieszéj, po 100 ludzi, i z pół kompanii gwardyi konnéj, wynoszącéj najmniéj 30 ludzi. Drugie postanowienie rozciąga urządzenie sądownictwa z d. 20. Kwietnia do miast Oran i Bona.

Na rewizyi wojsk pruskich odbytéj pod Berlinem uważano, iż żaden francuzki oficer nieznajdował się w licznym orszaku Jego Królewskiéj Mości, Xiążąt i dowódzców armii; lubo postrzegano, że oficerowie tego narodu byli tam obecni pod cywilnym ubiorem.

(Dziennik Powsz. Warsz.)

Panowie Bacour i Périer, Sekretarze poselstwa naszego przy dworze Londyńskim, wyjechali z tutejszéj stolicy do miejsca urzędowania swego.

Wydawcy wychodzącego tu dziennika angielskiego Galignani Messenger, zbierają składkę na pomnik zmarłemu Walter-Scottowi.

Donoszą z Bourbon-Vendée pod dn. 8. b. m., iż Sąd tameczny skazał na śmierć 2ch Szuanów, nazwiskiem Bernard i Guillet.

Gdy Pan Rossini w powrocie do Paryża, przejeżdżając przez Limoges, znajdował się tam na teatrze, powitany był oklaskami, a nawet miano przemowę do niego.

Z dnia 15. Października.

Dziennik handlowy opiewa, że gabinet nasz obecnie się zajmuje wypracowaniem wielkiego manifestu, w którym wyłoży system, jakiego się nowe Ministeryum trzymać zamyśla.

Listy z Madrytu w tém się zgadzają, że nowe Ministeryum wszelkiego dokłada starania, aby Króla do jak najrozciąglejszéj skłonić amnestyi. Co do zasad już jest postanowioną. Królowa także się zajęła tą sprawą, i użyła w téj mierze pomocy i wpływu Posła francuzkiego i angielskiego. — Pan Castillone, pierwszy lekarz Ferdynanda VII., został wyniesiony na godność Granda z przydomkiem Hr. de la Salud (zdrowia).

A U K C Y A

We wtorek dnia 6. Listopada r. b. i dni następnych przed południem od godziny 9. do 12. i po południu od godziny 2. do 5. sprzedawane będą drogą publicznéj aukcyi najwięcéj dającemu w hotelu Saskim przy Wrocławskiéj ulicy: bardzo dobra pościel, bielizna na pościel, bielizna stołowa i inna; meble, sprzęty kuchenne i gospodarcze, jako też 60 butelek wina szampańskiego i 200 butelek rumu z Jamajki, daléj kilka set funtów tytuniu rozmaitego gatunku i pozytew kościelny o 8 rejestrach w bardzo dobrym stanie.

Poznań, dnia 25. Października 1832.

Castner,
Król. Kommissarz aukcyjny.

OBWIESZCZENIE.

Mobilia moje aż dotąd na składzie w klasztorze w Lubiniu w powiecie Kościańskim będące, a mianowicie: z porcelany, fajansów, szkła garniturowanego, bióra machoniowego grającego, zwierciadeł wielkich machoniowych, koperstychów, miedzi, cyny, kanapów, krzesełek, komontów, szorów i różnych domowych sprzętów i t. d. składające się, mam wolę drogą publicznéj dobrowolnéj licytacyi sprzedać w dniu 20. Listopada r. b. i dni następnych tu w Lubiniu przy klasztorze za gotowizną, dla czego prześwietną publiczność niniejszém zapraszam najuniżeniéj.

Franciszka Domańska.

Mieszkam teraz przy Wodnéj ulicy pod liczbą 167. podle dawniejszego pomieszkania.

Poznań, dnia 13. Października 1832.

D. Moennich,
Król. approbowany, praktyczny dentysta.

Szanownemu Obywatelstwu i prześwietnéj Publiczności w Poznaniu i okolicy donosimy najuniżeniéj, iżeśmy nasz skład narzędzi optycznych teraz ze wszystkiém wystawili. Upraszamy znawców i amatorów o zaszczycanie nas odwiedzinami. Mieszkanie nasze jest w hotelu Saskim, w izbie pod Numerem 5. ale nie pod Nr. 2.

Szczególniéj donosimy niniejszém, iż towary nasze w stałych cenach przedajemy.

Kriegsmann i Hassler,
optycy z Bawaryi.

Otrzymałem teraz znowu smołę i przedaję beczkę po 3 Tal. 10 srbrgr.

F. Bielefeld.